

фінансової грамотності членів кооперативів шляхом проведення навчальних програм та семінарів для підвищення фінансової обізнаності членів кооперативів.

Підсумовуючи, варто сказати, що фінансові проблеми є одним з найбільших викликів для розвитку сільськогосподарських кооперативів в Україні. Для подолання цих проблем необхідно комплексне вирішення, яке включатиме державну підтримку, залучення приватних інвестицій, розвиток фінансової грамотності членів кооперативів та створення сприятливого законодавчого середовища.

Список використаних джерел:

1. Кібенко К.А. Досвід зарубіжних країн у розвитку обслуговуючої кооперації селянських господарств. Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2018. № 18. С. 44–47.
2. Корінець Р.Я. Світовий та вітчизняний досвід функціонування СОК. Навчальний семінар-тренінг для місцевих кооперативних інструкторів 5 листопада 2014 р. Івано-Франківськ, 2014. С. 1–30.

**Дірявченко О. А.**, здобувач освіти,  
науковий керівник: **Постольна Н. О.**, викладач,  
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

## **ЧИСТИЙ ПРИБУТОК ТА ФОРМУВАННЯ ГРОШОВИХ ФОНДІВ ПІДПРИЄМСТВА**

Чистий прибуток є одним із ключових джерел формування фінансових ресурсів підприємства. Він визначає рівень фінансової стабільності, можливості для інвестування та розширення бізнесу. Високий рівень чистого прибутку свідчить про ефективність господарської діяльності підприємства та створює основу для його подальшого розвитку.

Чистий прибуток є основним джерелом формування грошових фондів підприємства. Його раціональний розподіл дозволяє підприємству забезпечувати фінансову стійкість, інвестувати у розвиток, мотивувати персонал та підтримувати довіру інвесторів. Ефективне управління чистим прибутком є запорукою успішного та стабільного функціонування підприємства. Отже роль чистого прибутку у формуванні грошових фондів включає

Формування резервного фонду. Частина чистого прибутку може спрямовуватися у резервний фонд для покриття можливих збитків, фінансування непередбачених витрат або кризових ситуацій. Це підвищує фінансову стійкість підприємства та знижує ризики банкрутства.

Наповнення фонду розвитку (інвестиційного фонду). Чистий прибуток є основним джерелом фінансування модернізації виробництва, закупівлі нового обладнання, освоєння нових ринків. Завдяки цьому підприємство може розширювати діяльність без залучення зовнішніх джерел фінансування.

Формування фонду соціального розвитку. Частина прибутку може використовуватися на покращення умов праці, медичне страхування, навчання персоналу, соціальні програми. Це сприяє підвищенню мотивації працівників і продуктивності праці.

Поповнення фонду оплати праці. Чистий прибуток може бути джерелом фінансування премій, бонусів та інших матеріальних стимулів для працівників. Це допомагає утримувати кваліфікований персонал і стимулювати його ефективну роботу.

Формування фонду дивідендів. Якщо підприємство є акціонерним товариством, частина чистого прибутку спрямовується на виплату дивідендів акціонерам. Це забезпечує залучення нових інвесторів та підтримку позитивного іміджу компанії.

Збільшення власного капіталу підприємства. Нерозподілений прибуток може бути реінвестований у бізнес, збільшуючи власний капітал підприємства. Це зменшує залежність компанії від кредитних ресурсів та підвищує її фінансову автономність.

За рахунок чистого прибутку формуються такі грошові фонди підприємства:

1. Резервний фонд. Призначений для покриття можливих збитків, непередбачених витрат і кризових ситуацій, він захищає підприємство від фінансових ризиків та сприяє його стабільності і формується відповідно до вимог законодавства або внутрішньої політики підприємства.

2. Фонд розвитку (інвестиційний фонд). Використовується для фінансування інновацій, модернізації виробництва, розширення бізнесу, він дозволяє підприємству зростати без залучення дорогих кредитів та сприяє підвищенню продуктивності та конкурентоспроможності.

3. Фонд соціального розвитку. Призначений для фінансування соціальних програм, покращення умов праці, медичного страхування та професійного розвитку працівників, він сприяє підвищенню мотивації та продуктивності персоналу.

4. Фонд оплати праці. Використовується для виплати премій, бонусів, матеріального заохочення працівників, він допомагає утримувати кваліфікованих спеціалістів і стимулювати їх ефективну діяльність.

5. Фонд дивідендів. Формується для виплати дивідендів акціонерам або власникам підприємства. Забезпечує залучення нових інвесторів та підтримує довіру до компанії.

6. Фонд благодійності та корпоративної соціальної відповідальності. Використовується для реалізації соціальних ініціатив, підтримки місцевих громад, екологічних програм, він підвищує репутацію підприємства та зміцнює його зв'язки з суспільством.

Процес формування грошових фондів за рахунок чистого прибутку полягає у:

- Визначенні чистого прибутку після сплати податків та обов'язкових платежів.
- Розподіл прибутку відповідно до фінансової стратегії підприємства.
- Формування грошових фондів згідно з фінансовими потребами компанії.
- Використання фондів для розвитку, підтримки стабільності та виконання фінансових зобов'язань.

Завдяки достатності грошових фондів для підприємства досягається: фінансова стабільність (забезпечення безперебійної діяльності та стійкості підприємства в умовах ринку; розвиток бізнесу (можливість інвестування у нові технології, розширення виробництва, освоєння нових ринків.; соціальна відповідальність (забезпечення достойних умов праці, виплати заробітної плати та інших соціальних гарантій); зниження ризиків (створення резервів для компенсації можливих збитків та покриття фінансових ризиків).

Збільшення грошових фондів за рахунок чистого прибутку – важливий аспект фінансового управління підприємством., а до основних методів їх збільшення відносяться:

1. Реінвестування прибутку. Чистий прибуток може бути спрямований на розвиток компанії, що сприяє зростанню її капіталу та підвищенню вартості за рахунок: модернізації обладнання та інвестицій у виробництво; розширення асортименту продукції або послуг; впровадження нових технологій; досліджень та НТП

2. Формування та поповнення резервних фондів. Частина чистого прибутку може бути спрямована до резервного капіталу, що дозволяє забезпечити фінансову стійкість у разі непередбачених витрат. До основних резервних фондів відносяться: амортизаційний фонд – оновлення основних засобів. Фонд ризиків – покриття можливих фінансових витрат. Фонд розвитку – підтримка стратегічного зростання компанії.

3. Диверсифікація інвестицій. Розподіл прибутку між різними активами та фінансовими інструментами дозволяє знизити ризики та забезпечити стабільний дохід, наприклад, придбання цінних паперів (акцій, облігацій), вкладення в нерухомість, відкриття нових бізнес-напрямків або дочірніх компаній.

4. Самофінансування та розширення оборотного капіталу. Направлення прибутку на поповнення оборотних активів сприяє збільшенню ліквідності та покращенню фінансової автономії підприємства. Наприклад за рахунок збільшення обігових коштів для закупівлі сировини, розширення товарних запасів, фінансування дебіторської заборгованості.

5. Виплата дивідендів та їх реінвестування. Частина чистого прибутку може бути виплачена акціонерам у вигляді дивідендів. Однак підприємство може стимулювати реінвестування цих коштів, пропонуючи акціонерам реінвестування дивідендів у додаткові акції компанії.

Отже, ефективне використання чистого прибутку дозволяє підприємству зміцнювати свої фінансові позиції, розширювати діяльність та забезпечувати стабільний розвиток у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Господарський кодекс. Закон України від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
2. Особливості формування та розподіл прибутку підприємства : Економіка та суспільство. 2021. №25. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/242/230>
3. Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф. Фінанси підприємств : навчальний посібник Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2020. 402 с.
4. Формування та ефективне використання фінансових ресурсів підприємства : Ефективна економіка. 2015. № 2. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3818>

**Жидик О. В.**, здобувач освіти,  
науковий керівник: **Постольна Н. О.**, викладач,  
ВСП «Харківський торговельно-економічний фаховий коледж ДТЕУ»

## **ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА**

Процеси формування та використання фінансових ресурсів на підприємствах нерозривно пов'язані з їх фінансово-економічною діяльністю. Для того щоб забезпечити результативне управління цими ресурсами, необхідно розробити чітко структуровану фінансову політику як на рівні підприємств, так і на рівні держави. Фінансові ресурси відіграють ключову роль у системі стратегічного менеджменту підприємства, оскільки якісне управління ними впливає на безперервність виробничих процесів, рівень ліквідності суб'єкта господарювання, його рентабельність та платоспроможність.

Переважна частина фінансових ресурсів підприємства формується на стадії виробничої діяльності, коли відбувається створення доданої вартості та передача накопичених витрат. Проте реальне акумулювання фінансових ресурсів стає можливим лише на другому етапі суспільного процесу відтворення, що підкреслює складність і багатогранність даного явища в контексті економічного управління.

На мою думку, фінансові ресурси є ключовим фактором для забезпечення фінансової стабільності, оскільки вони дозволяють підвищити шанси на успішне функціонування у динамічному ринковому середовищі. Вони також сприяють виконанню зобов'язань перед державними установами і кредиторами, а також забезпечують дохід власникам бізнесу. Під фінансовими ресурсами доцільно розуміти грошові надходження, прибутки та накопичення, які знаходяться у власності або тимчасовому розпорядженні суб'єктів господарювання. Вони